

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**A. ΚΕΙΜΕΝΟ****«Πολιτισμός κατά ρατσισμού»**

Κάθε φορά που μιλάμε για «άτομα με ειδικές ανάγκες», εκείνο που φανερώνεται είναι το ηθικό, αισθητικό, πολιτισμικό σύστημα αξιών που θεμελιώνει την κοινωνία μας. Παραδομένοι καθώς είμαστε στην ηγεμονία του κανονικού, όταν αναφερόμαστε στον ανάπηρο, είναι συνήθως από μια εικόνα ελλειμματικότητας. Όχι διαφορετικός αλλά κατώτερος. Άλλος. «Εξώκοσμος». Η τηλεόραση αναπαράγει και **εντείνει** τα στερεότυπα. Το άτομο με ειδικές ανάγκες προβάλλει σαν ένα ανυπεράσπιστο παιδί που, όταν δεν το αγνοούμε, πρέπει να το προστατεύσουμε ή να το δαιμονοποιήσουμε.

Η *Κίνηση Πολιτών Κατά του Ρατσισμού* επιχείρησε σε ένα **εξαιρετικό** τριήμερο που διοργάνωσε με θέμα «Ο πολιτισμός κατά του ρατσισμού» να μιλήσει με το δικό της τρόπο για τα **ζωτικά** αυτά ζητήματα. Τα ίδια τα άτομα με ειδικές ανάγκες μας ταξίδεψαν στο μακρινό ταξίδι των δυνατοτήτων τους. Στο βίντεο που παρουσίασε η πρόεδρος της *Εταιρείας Προστασίας Σπαστικών* παρακολουθήσαμε τις δημιουργικές τους δυνατότητες. Στο καλλιτεχνικό και βιωματικό σεμινάριο του προγράμματος αυτού, για πέντε μέρες, Άγγλοι, Ιρλανδοί, Γάλλοι, Ιταλοί, καλλιτέχνες, εκπαιδευόμενοι, ασθενείς, ανάπηροι και αρτιμελείς, συμμετέχουν στην πρόκληση μιας από κοινού δημιουργίας στον χορό, στο θέατρο, τη μουσική, τη σκηνογραφία, την αφήγηση. Το στοιχείο κερδίζεται. Οι διαχωρισμοί και οι ταμπέλες καταργούνται. Μόνο μια ιδιότητα παραμένει και κατισχύει, εκείνη του δημιουργού.

Η δημιουργία δεν είναι προνόμιο της ευρύτερης ομάδας. **Ανθεί** με ένα μοναδικό τρόπο κι εκεί, στην περιφέρεια. Εκεί όπου εδράζεται η λεγόμενη διαφορά. Δεν μπορεί να υπάρξει δημιουργία, κουλτούρα, πολιτισμός χωρίς τον «άλλον», τον «διαφορετικό». Αν αποκλείσεις το στοιχείο του «άλλου» στον πολιτισμό, έχασες τον πολιτισμό. Η κουλτούρα του διαφορετικού είναι αναγκαία, για να υπάρξει η κουλτούρα του ομοίου. Η κουλτούρα, όπως και το «εγώ», δεν συγκροτείται μέσα στον καθρέφτη αλλά μέσα στο βλέμμα του άλλου. Σήμερα που η πολιτιστική έκφραση απειλείται από τον **εγκλωβισμό** της είτε σε εθνικιστικά στερεότυπα είτε σε εισαγόμενους κανόνες, δεν μπορεί να υπάρξει πολιτισμός χωρίς να αφουγκράζομαι τον «άλλον», χωρίς να επιτρέπω στον «άλλον» να ακουσθεί, να ομιλεί και να δημιουργεί. Η ενθάρρυνση ενός τέτοιου βλέμματος δεν είναι μόνο θέμα ανθρωπιστικής αγωγής, είναι προάσπιση και ανάπτυξη της ίδιας της έννοιας της κουλτούρας.

Η περιθωριοποίηση των ατόμων με ειδικές ικανότητες αποδεικνύει την ηθική παρακμή και την περισσή υποκρισία της κοινωνίας μας. Πηγάζει από την αδυναμία μας να αναγνωρίσουμε στον «άλλον» το ίδιο το δικαίωμα της ισότιμης ύπαρξης και τρέφεται από τον στυγνό και ανελέητο ατομικισμό μας. Θαμπωμένοι από τα επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα, λησμονήσαμε να ασχοληθούμε με την ηθική θωράκιση των παιδιών μας, αφού ο συλλογικός καημός είναι πια η απληστία του χρήματος, η εξόντωση των αντιπάλων, η λατρεία του άριστου, του τέλειου. Τελικά θυσιάζουμε την ανθρωπιά μας στον βωμό μιας ματαιόδοξης υπεροχής, ενός κενού στόχου που αγνοεί τον συνάνθρωπο.

Φωτεινή Τσαλίκoglou

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου (80 - 90 λέξεις). (25 μονάδες)

2. Να αναφέρετε δύο (2) λόγους οι οποίοι - κατά τη συγγραφέα - εξηγούν την κοινωνική περιθωριοποίηση των ατόμων με ειδικές ικανότητες. (7 μονάδες)

3. Να αναγνωρίσετε τα δομικά μέρη και τον τρόπο ανάπτυξης της τελευταίας παραγράφου. (8 μονάδες)

4. **α.** *«Η περιθωριοποίηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες αποδεικνύει την ηθική παρακμή και την περισσή υποκρισία της κοινωνίας μας».* Να αναγνωρίσετε τη σύνταξη (ενεργητική / παθητική), να σχολιάσετε τη λειτουργία της και να τη μετατρέψετε στην αντίθετή της. (6 μονάδες)

- β.** *«Σήμερα που η πολιτιστική έκφραση απειλείται από τον εγκλωβισμό της είτε σε εθνικιστικά στερεότυπα είτε σε εισαγόμενους κανόνες, δεν μπορεί να υπάρξει πολιτισμός.»*
«Πηγάζει από την αδυναμία μας να αναγνωρίσουμε στον «άλλον» το ίδιο το δικαίωμα της ισότιμης ύπαρξης και τρέφεται από τον στυγνό και ανελέητο ατομικισμό μας.»
Στις παραπάνω περιόδους να μετατρέψετε τη σύνταξη (ενεργητική / παθητική) των δευτερευουσών προτάσεων στην αντίθετή της. (4 μονάδες)

5. Να γράψετε από ένα συνώνυμο και ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου : εντύνει, εξαιρετικό, ζωτικά, ανθεί, εγκλωβισμό. (10 μονάδες)

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Μια όψη του κοινωνικού ρατσισμού, που εμφανίζεται συχνά στην εποχή μας, είναι οι ποικίλες διακρίσεις σε βάρος ατόμων με αναπηρίες, γεγονός που τους στερεί θεμελιώδη δικαιώματα. Σε μια ομιλία που πρόκειται να εκφωνήσετε στη Βουλή των Εφήβων, να διερευνήσετε τους λόγους στους οποίους οφείλεται το φαινόμενο αυτό και να υποδείξετε τον ρόλο που πρέπει να διαδραματίζει το σημερινό σχολείο για την καταπολέμηση του ρατσιστικού αυτού φαινομένου. (500 - 600 λέξεις)

(40 μονάδες)